

LİF BİTKİLERİ

PAMUK TARIMI

Tarımı yapılan pamuk çeşitlerinin verim potansiyeli ne kadar yüksek olursa olsun ürün miktarı ve kalitesini çevre koşulları ile yetiştirme tekniği uygulamaları belirlemektedir. Pamuk sıcak bölgelerin bir kültür bitkisi olmasına karşın, Yeni Dünyada 37° (N) enlem derecesi ile 32° (S) enlem derecesi arasında yetişir. Eski Dünyada ise pamuk sınırı Rusya'nın Ukrayna bölgesinde 47° (N) ve Afrika ile Avustralya'da 30° (S) enlem dereceleridir.

Türkiye 36-42 enlem derecesinde olduğundan, yüksek yaylalar dışında ülkemizin her tarafında pamuk yetiştirilebilir. Ancak rantabl bir pamuk tarımı Türkiye'nin belirli bölgeleri ile sınırlıdır.

Pamuğun dünyada ticari olarak yetiştirilebileceği yerleri belirleyen en önemli etmen iklimdir. İklım etmenleri, orta kuşakta pamuk yetiştirme alanlarını sınırlamaktadır. İklım sınırlamalarına bağlı olarak pamuk tarımı yapılan bölgeler daha sıcak enlemlerde yoğunlaşmıştır. Yetiştirme süresinin uzunluğu, güneş ışığının miktarı, ısı sınırları ve diğer iklim etmenleri pamuk bölgelerinin kuşağını çizerek. Yüksek düzeyde bir pamuk tarımında istenilen toprak ve iklimin kombine edilmiş olması gerekir.

İklim istekleri

Sıcaklık

Pamuk tarımının yapılabilmesi için ilk gelişme döneminde ortalama 15°C, ikinci gelişme döneminde 20°C, üçüncü gelişme döneminde ise 25°C sıcaklık gereklidir.

6 aylık bir pamuk yetiştirme süresince sıcaklık şöyle olmalıdır:

**Ekim devresi olan Mart ve Nisan aylarında aylık sıcaklık ortalaması 15 C°,
ilk gelişme devresi olan Mayıs ayında 20 C°,
çiçeklenme ve gelişme devresi olan Haziran ve Temmuzda 25 C°,
koza olgunluk devresi olan Ağustos'da 20 C°
hasat devresine isabet eden Eylül ve Ekim aylarında ise 15 C° aylık sıcaklık ortalamasına gereksinim duymaktadır.**

Pamuk bitkisi gelişme devrelerinin tamamında soğuğa karşı çok duyarlıdır. Gerek güney ve gerekse kuzey yarıkürede pamuğun büyüme periyodunu erken ve geç donlar sınırlamaktadır.

Deniz seviyesinden başlayarak 1200 m yüksekliğe kadar ticari olarak pamuk tarımı yapılmaktadır.

Bazı çok yıllık pamukların 1800 m yüksekliğinde de yetiştiğine rastlanmıştır.

Pamuk vejetasyon süresi (ekim –hasat) uzun bir bitki olduğundan en az 180-200 günlük donsuz bir periyoda gereksinim duyar. Bunun yanısıra büyüme dönemi boyunca 4-5 ay düzenli sıcaklık ister. Pamuk bitkisini çeşitli stres koşullarından koruyan enzimler en iyi 23-32 °C arasında çalışmaktadır. 35 °C'den sonra enzimlerin miktarı ve etkinliği azalmaktadır.

PAMUĞUN İKLİM VE TOPRAK İSTEKLERİ

1-SICAKLIK

Pamuk esas itibariyle sıcak iklim bitkisidir.

-Bir yerde pamuğun yetiŐebilmesi iĐin 180-200 g¼nl¼k donsuz bir mevsime sahip olması gerekir.

-Yıllık ortalama sıcaklığı 15.6 °C, yetiŐme mevsimi ortalama sıcaklığı 20 °C ve ¼zerinde olan yerler pamuk ¼retimi iÇin uygundur.

-Pamuk tohumlarının Đimlenebilmesi iÇin toprak sıcaklığının en az 13-15 °C olması gerekir.

-Toprak y¼zeyine ĐıkıŐı izleyen ilk b¼y¼me d¼neminde, 20 °C'lik ortalama sıcaklık isteyen pamuk bitkisinin, ĐiĐeklenme ve hızlı b¼y¼me d¼neminde sıcaklık isteği 25 °C'ye y¼kselir.

2-YAĞIŞ VE SU İSTEĞİ

Pamuk, yıl içerisindeki dağılımı uygun olmak koşuluyla yıllık yağışı 500-700 mm olan yerlerde sulanmadan yetiştirilebilir.

- Yeterli yağışın olmadığı veya yıllık yağışın önemli bölümünün yetiştirme döneminin dışında gerçekleştiği bölgelerde mutlaka sulanarak yetiştirilmelidir.

- Su yetersizliği,

- Bitkinin küçük kalmasına,

- Bitkide çiçek ve koza sayısının az olmasına,

- Oluşan kozaların daha erken olgunlaşarak açmasına,

- Verimin önemli derecede azalmasına yol açar.

3-TOPRAK İSTEKLERİ

Pamuk, toprak yönünden çok seçici bir bitki değildir.

- Derinlere inebilen (1.5-3 m) kök sistemi sayesinde topraktaki nemi kolaylıkla alabilmektedir. Bu nedenle, kök gelişimine olanak sağlayacak şekilde derin profilli topraklarda iyi gelişme gösterir.
- En iyi gelişim, orta bünyeli, tınlı, alüvyonlu ve organik maddece zengin topraklarda iyi gelişir.
- Pamuk sıcak bölgelerde ve sulanarak yetiştirildiği için genellikle toprakta mikrobiyolojik aktivite fazla olmakta, bunun sonucunda pamuk tarlalarında organik madde içeriği düşmektedir. Bu nedenle yeşil gübre, hayvan gübresi gibi organik madde takviyesi olumlu sonuç vermektedir.
- En iyi gelişimi 6.6-7.5 pH derecesinde göstermektedir.
- Tuza toleranslı bir bitkidir. Ancak 5.7 mmhos/cm'nin üzerindeki tuz yoğunluğunda bitki gelişimi gerilemektedir.